

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และอุทยานประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำการศึกษาใน 5 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ มุกดาหาร อุดรธานี หนองบัวลำภู และ สกลนคร ผลการศึกษา ได้ผลดังนี้

4.1 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (เขื่อน) และอุทยานประวัติศาสตร์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.1.1 พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูพาน จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการทำแบบสอบถาม ได้ผลการศึกษา ดังนี้

นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.00) เป็นกลุ่มที่มีอายุ ในช่วง 21-30 ปี (ร้อยละ 36.00) สถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 53.00) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 55.00) เป็นนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 32.00) มีรายได้เฉลี่ย น้อยกว่า 2,500 บาท / เดือน (ร้อยละ 23.00) และมีรายได้สุทธิของครอบครัว 25,001-50,000 บาท ต่อเดือน (ร้อยละ 22.00)

ในการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว คือ ต้องการท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจ (ร้อยละ 60.00) โดยส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวนี้ (ร้อยละ 55.00) ไม่มีผู้ที่แนะนำให้มายังแหล่งท่องเที่ยว คือ มาเอง (ร้อยละ 49.00) ซึ่งเป็นการมาเข้าเย็น กลับ (ร้อยละ 96.00) และนักท่องเที่ยวมักจะมาคนเดียว (ร้อยละ 89.00) กิจกรรมนันทนาการที่นักท่องเที่ยวนิยมกระทำในแหล่งท่องเที่ยว คือ เดินชมกระดูกไดโนเสาร์ (ร้อยละ 34.00) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในด้านการบริการต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับพอใจ

ทำการประเมินศักยภาพในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ได้ผลดังนี้ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว คะแนนศักยภาพ คือ 2.67 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว คะแนนศักยภาพ คือ 2.81 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านความสำคัญและสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว คะแนนศักยภาพ คือ 2.48 จัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านช่วงเวลาที่ท่องเที่ยวได้ระดับศักยภาพ คือ 3.00 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านการรวมกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คะแนนศักยภาพ คือ 3.00 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านความปลอดภัยคะแนนศักยภาพ คือ 3.00 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง

จากการคำนวณหาศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวของพิพิธภัณฑ์ภูพาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปรากฏว่าได้ค่าคะแนน เท่ากับ 2.83 ซึ่งอยู่ในระดับ H ซึ่งแสดงว่า พิพิธภัณฑ์ภูพาน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง

4.1.2. อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว โดยการสุ่มแจกแบบสัมภาษณ์ จำนวน 100 ชุด สรุปข้อมูลดังนี้

นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 69.00) เป็นกลุ่มที่มีอายุ ในช่วง 21-30 ปี (ร้อยละ 46.00) สถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 56.00) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 54.00) อาชีพนักเรียนนักศึกษา (ร้อยละ 31.00) มีรายได้เฉลี่ย 2,501-5,000 บาท / เดือน (ร้อยละ 19.00) และมีรายได้สุทธิของครอบครัว 15,001-20,000 บาท / เดือน (ร้อยละ 26.00)

ในการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว คือ ท่องเที่ยวชมธรรมชาติ (ร้อยละ 58.10) โดยมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวนี้เป็นครั้งแรก (ร้อยละ 62.00) ผู้ที่แนะนำให้มายังแหล่งท่องเที่ยว คือ เพื่อน/ญาติพี่น้อง (ร้อยละ 45.00) ซึ่งเป็นการมาซ้ำ เย็นกลับ (ร้อยละ 100.00) และนักท่องเที่ยวมักจะมาคนเดียว (ร้อยละ 80.00) กิจกรรมนันทนาการที่นักท่องเที่ยวนิยมกระทำในแหล่งท่องเที่ยว คือ เดินเล่นชมธรรมชาติ (ร้อยละ 88.00) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าจะกลับมาที่อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาทอีก (ร้อยละ 82.00) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในด้านการบริการต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับพอใจ

จากการศึกษาพบว่า ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว คะแนนศักยภาพ คือ 2.67 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว คะแนนศักยภาพ คือ 2.05 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านความสำคัญและสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว คะแนนศักยภาพ คือ 2.78 จัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านช่วงเวลาที่ท่องเที่ยวได้ระดับศักยภาพ คือ 3.00 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านการรวมกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คะแนนศักยภาพ คือ 3.00 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านความปลอดภัยคะแนนศักยภาพ คือ 3.00 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง

จากการคำนวณหาศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี ปรากฏว่าได้ค่าคะแนน เท่ากับ 2.75 ซึ่งอยู่ในระดับ H ซึ่งแสดงว่า อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง

4.1.3 อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว โดยการสุ่มแจกแบบสัมภาษณ์ จำนวน 100 ชุด สรุปข้อมูลดังนี้

นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64.00) เป็นกลุ่มที่มีอายุ ในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 25.00) สถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 52.00) การศึกษาระดับมัธยมปลาย/ปวช. (ร้อยละ 36.00) อาชีพนักเรียนนักศึกษา (ร้อยละ

27.00) มีรายได้เฉลี่ย น้อยกว่า 2,500 บาท / เดือน (ร้อยละ 24.00) และมีรายได้สุทธิของครอบครัวมากกว่า 7,501-10,000 บาท / เดือน (ร้อยละ 24.00)

ในการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว คือ ศึกษาธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม (ร้อยละ 71.93) โดยมาท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวนี้เป็นครั้งแรก (ร้อยละ 64.00) ผู้ที่แนะนำให้มาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว คือ เพื่อน/ญาติพี่น้อง (ร้อยละ 67.00) ซึ่งเป็นการมาซ้ำ เยือนกลับ (ร้อยละ 85.00) และนักท่องเที่ยวมักจะมาคนเดียว (ร้อยละ 92.00) กิจกรรมนันทนาการที่นักท่องเที่ยวนิยมกระทำในแหล่งท่องเที่ยว คือ เที่ยวชมโบราณสถาน (ร้อยละ 74.62) นักท่องเที่ยวทั้งหมดคิดว่าจะกลับมาท่องเที่ยวอีก (ร้อยละ 100) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในด้านการบริการต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับพอใจ

จากการศึกษาพบว่า ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว คะแนนศักยภาพ คือ 2.67 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว คะแนนศักยภาพ คือ 2.33 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านความสำคัญและสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว คะแนนศักยภาพ คือ 2.83 จัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านช่วงเวลาที่ท่องเที่ยวได้ระดับศักยภาพ คือ 3.00 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านการรวมกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คะแนนศักยภาพ คือ 3.00 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง ด้านความปลอดภัยคะแนนศักยภาพ คือ 3.00 ซึ่งจัดว่ามีศักยภาพสูง

จากการคำนวณหาศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏว่าได้ค่าคะแนน เท่ากับ 2.81 ซึ่งอยู่ในระดับ H ซึ่งแสดงว่า อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง

4.2 การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.2.1 พิพธิภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเก้า จ.กาฬสินธุ์

จากการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวด้วยวิธีต้นทุนการเดินทางระดับบุคคลและระดับเขต พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์ของการท่องเที่ยว หรือความต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับบุคคลขึ้นกับ ต้นทุนการเดินทางแบบคิดค่าเสียโอกาส ณ อัตราค่าจ้างเต็มเวลา และต้นทุนการเดินทางแบบคิดค่าเสียโอกาสแบบ 1/3 ของอัตราค่าจ้าง อายุ และสถานภาพสมรส ในส่วนของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์ของการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับเขตพบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศพิพธิภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูเก้า จ.กาฬสินธุ์มีปัจจัยที่สามารถแสดงความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่ละแห่ง และสามารถใช้อธิบายได้ดีที่สุดคือ ตัวแปรต้นทุนในการเดินทางที่ไม่คิดต้นทุนเวลา (TRAV)

จากประเมินมูลค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูมู่ข้าว มีมูลค่าเท่ากับ 306,126,143.21 บาท

4.2.2 อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จ.อุดรธานี

จากการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวด้วยวิธีต้นทุนการเดินทางระดับบุคคลและระดับเขต พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์ของการท่องเที่ยว หรือความต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับบุคคลขึ้นกับ ต้นทุนการเดินทางแบบคิดค่าเสียโอกาส ณ อัตราค่าจ้างเต็มเวลา และต้นทุนการเดินทางแบบคิดค่าเสียโอกาสแบบ $1/3$ ของอัตราค่าจ้าง อายุ และสถานภาพสมรส ในส่วนของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์ของการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับเขตพบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูพระบาทมีปัจจัยที่สามารถแสดงความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่ละแห่งและสามารถใช้อธิบายได้ดีที่สุดคือ ตัวแปรต้นทุนในการเดินทางที่ไม่คิดต้นทุนเวลา (TRAV)

จากประเมินมูลค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศภูพระบาทมีมูลค่าเท่ากับ 121,109,764.20 บาท

4.2.3 อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จ.บุรีรัมย์

จากการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวด้วยวิธีต้นทุนการเดินทางระดับบุคคลและระดับเขต พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์ของการท่องเที่ยว หรือความต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับบุคคลขึ้นกับ ต้นทุนการเดินทางแบบคิดค่าเสียโอกาส ณ อัตราค่าจ้างเต็มเวลา และต้นทุนการเดินทางแบบคิดค่าเสียโอกาสแบบ $1/3$ ของอัตราค่าจ้าง อายุ และสถานภาพสมรส ในส่วนของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์ของการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับเขตพบว่า แหล่งท่องเที่ยวของอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ มีปัจจัยที่สามารถแสดงความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่ละแห่งและสามารถใช้อธิบายได้ดีที่สุดคือ ตัวแปรต้นทุนในการเดินทางที่ไม่คิดต้นทุนเวลา (TRAV)

จากประเมินมูลค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขาพนมรุ้งมีมูลค่าเท่ากับ 2,383,023,788.94 บาท

4.3 การเพิ่มศักยภาพในการพัฒนารูปแบบการผลิตสินค้าของที่ระลึกเพื่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเพิ่มศักยภาพในการพัฒนารูปแบบการผลิตสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะวิจัยได้เลือกจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองบัวลำภู, จังหวัดมุกดาหาร, จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดอุดรธานี

4.3.1 ข้อมูลจากการสอบถาม นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยว 4 จังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใน 4 จังหวัด ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน ได้ตอบแบบสอบถามและได้นำมาวิเคราะห์และประมวลผลสามารถสรุปเป็นข้อมูล

ส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไป ได้ดังนี้

1) จำแนกตามเพศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมาคือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.0 และ ไม่ระบุเพศ คิดเป็นร้อยละ 3.0

2) จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41- 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.0 และ อายุระหว่าง 19-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 18

3) จำแนกตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาคือ ค้าขาย/นักธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 21.0 และ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 21.0

4) จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 29.0 และ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25

5) จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน 6,000-9,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.0 รองลงมาคือ 3,000- 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.0 และ ต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.0

6) จำแนกตามภูมิลำเนาพบว่า ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 83.0 รองลงมาคือ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 9.0 และ ภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 8.0

2) ข้อมูล ชนิดและวัสดุ ของสินค้าของที่ระลึกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 จังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบ่งรายละเอียดการนำเสนอรูปแบบของที่ระลึก ออกเป็น 17 ชนิด คือ

1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของเสื้อ ส่วนใหญ่ผลิตเสื้อจาก ดันกก คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมา คือ ผ้าฝ้าย คิดเป็นร้อยละ 19.0 และ เชือก คิดเป็นร้อยละ 6.0

2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของกระเป๋าคาด ส่วนใหญ่ผลิตกระเป๋าคาดจาก กก คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมา คือ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ โปหรีด คิดเป็นร้อยละ 10.0

3) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของที่เสียบปากกา ส่วนใหญ่ผลิตที่เสียบปากกาจาก ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 37.0 รองลงมา คือ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 8.0

4) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของที่วางโทรศัพท์ ส่วนใหญ่จะผลิตที่วางโทรศัพท์จาก ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 12.0

5) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของตะกร้า ส่วนใหญ่จะผลิตตะกร้าจาก ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมา คือ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ โปหรีด คิดเป็นร้อยละ 11.0

6) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของที่รองแก้ว ส่วนใหญ่จะผลิตที่รองแก้วจาก ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 27.0 รองลงมา คือ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 13.0

7) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของที่รองจาน ส่วนใหญ่จะผลิตที่รองจานจาก กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมา คือ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 28.0 และ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 14.0

8) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของแจกัน ส่วนใหญ่จะผลิตแจกันจาก ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมา คือ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 13.0 และ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 11.0

9) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของแฟ้มเอกสาร ส่วนใหญ่จะผลิตแฟ้มเอกสารจากไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมา คือ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 19.0 และ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 10.0

10) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของหมวกส่วนใหญ่จะผลิตหมวกจากดันกก คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมา คือ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 11.0 และ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 10.0

11) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของที่ใส่จดหมาย ส่วนใหญ่จะผลิตที่ใส่จดหมายจากไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมา คือ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 15.0 และ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 10.0

12) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของที่เก็บนามบัตร ส่วนใหญ่จะผลิตที่เก็บนามบัตรจาก ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมา คือ ต้นกก คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 13.0

13) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของที่ใส่ไวน์ ส่วนใหญ่จะผลิตที่ใส่ไวน์จากไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมา คือ เชือก คิดเป็นร้อยละ 15.0 และ กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 11.0

14) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของตุ๊กตา ส่วนใหญ่จะผลิตตุ๊กตาจากเชือก คิดเป็นร้อยละ 18.0 รองลงมา คือ ไม้ไผ่ คิดเป็น ร้อยละ 16.0 และ ต้นกก คิดเป็นร้อยละ 12.0

15) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อมูลชนิด และวัสดุของกล่องกระดาษ ทิชชู

ส่วนใหญ่จะผลิตกล่องกระดาษทิชชูจากกระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมา คือ กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 15.0 และต้นกก คิดเป็นร้อยละ 12.0

16) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลชนิด และวัสดุของโคมไฟ ส่วนใหญ่จะผลิตโคมไฟจากไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมา คือ กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 23.0และกระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 11.0

17) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลชนิด และวัสดุของปฏิทิน ส่วนใหญ่จะผลิตปฏิทินจาก กระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมา คือ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 12.0 และต้นกก คิดเป็นร้อยละ 9.0

3) ข้อมูลเกี่ยวข้องกับ รูปแบบ ของสินค้าของที่ระลึกซึ่งสอดคล้องกับความต้องการผู้ตอบแบบสอบถาม 4 จังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ควรมีการพัฒนารูปแบบของที่ระลึกให้มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่น มีความสอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น และ ทำจากวัสดุ/อุปกรณ์ที่หาง่ายในท้องถิ่นนั้นๆ รวมทั้งมีการสะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ

4.3.2.วิเคราะห์ผลการวิจัยของที่ระลึกตามแหล่งท่องเที่ยว 4 จังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางไปรษณีย์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ขาย-ผู้ผลิต จำนวน 100 คน

แบ่งรายละเอียดการนำเสนอของเรื่องต่างๆ ออกเป็น 4 ส่วน คือ

1) ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใน 4 จังหวัด ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 100 คน ได้ตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์และประมวลผลสามารถสรุปเป็นข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไป ได้ดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมเป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาคือ เพศชายคิดเป็นร้อยละ 35.0 ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 6.0

2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.0 และ อายุระหว่าง 25-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.0

3) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมาคือ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 29.0 และ ค้าขาย/นักธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 26.0

4) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 25.0 และ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.0

5) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน 3,000-6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.0 รองลงมาคือ มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.0 และ 6,000-9,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.0

6) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนา ภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 89.0 รองลงมาคือ ภาคใต้ กับ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 4.0 และภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 2.0

2) ข้อมูล ชนิดและวัสดุ ของสินค้าของที่ระลึกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 จังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตเสื้อจาก ดันกก คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมา คือ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 23.0 และ เชือก คิดเป็นร้อยละ 7.0 และ ไพพ่น้ำ คิดเป็นร้อยละ 5.0

2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตกระเป๋าจาก กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาคือ เชือก คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 10.0

3) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตที่เสียบปากกาจาก เชือก คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมา คือ กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 15.0

4) กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต้องการผลิตที่วางโทรศัพท์จาก เชือก คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมา คือ ไพพ่น้ำ คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 15.0

5) กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต้องการผลิตตะกร้าจาก เชือก คิดเป็นร้อยละ 37.0 รองลงมา คือ ไม้ไผ่คิดเป็นร้อยละ 13.0 และ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 12.0 และไผ่หญ้า กับ กะลามะพร้าว คิดเป็น ร้อยละ 8.0

6) กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต้องการผลิตที่รองแก้วจาก กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 20.0 รองลงมา คือ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 19.0 และ เชือก คิดเป็นร้อยละ 17.0 และไผ่หญ้า คิดเป็นร้อยละ 8.0

7) กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะผลิตที่รองจานจาก เชือก คิดเป็นร้อยละ 26.0 รองลงมาคือ กะลามะพร้าว กับ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 14.0 และ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 12.0 และไผ่หญ้า คิดเป็น ร้อยละ 9.0

8) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตแจกันจาก เชือก คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 21.0 และ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 15.0

9) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตแฟ้มเอกสารจาก เชือก คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมา คือ ไผ่หญ้า คิดเป็นร้อยละ 13.0 และ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 12.0 และ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 11.0 และกะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 7.0

10) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตหมวกจาก เชือก คิดเป็นร้อยละ 21.0 รองลงมา คือ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 12.0 และ กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 9.0 และไผ่หญ้า คิดเป็นร้อยละ 7.0

11) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตที่ใส่จดหมายจาก เชือก คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมา คือ ไผ่หญ้า คิดเป็นร้อยละ 14.0 และ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 13.0 และกะลามะพร้าว คิด เป็นร้อยละ 8.0 และไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 5.0

12) กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต้องการผลิตที่เก็บนามบัตรจากไผ่หญ้า คิดเป็นร้อยละ 22.0 รองลงมา คือ เชือก คิดเป็นร้อยละ 19.0 และ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 13.0 และ กะลามะพร้าว คิดเป็น ร้อยละ 9.0 และกระดาสา คิดเป็นร้อยละ 7.0

13) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตที่ใส่ไวน์จาก เชือก คิดเป็นร้อยละ 19.0 รองลงมา คือ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 13.0 และกะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 12.0

14) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตตุ๊กตาจาก กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 22.0 รองลงมา คือ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 12.0 และ ดันกก คิดเป็นร้อยละ 11.0 และ เชือก คิดเป็นร้อยละ 10.0 และไผ่หญ้า คิดเป็นร้อยละ 8.0

15) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตกล่องกระดาษทิชชูจาก ต้นกก คิดเป็นร้อยละ 22.0 รองลงมา คือ เชือก คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 14.0 และ ไพพญ่า คิดเป็นร้อยละ 7.0

16) กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต้องการผลิตไฟฟ้าจากต้นกก คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมา คือ เชือก คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ กะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 14.0 และกระดาษสา กับ ไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 5.0

17) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการผลิตปฏิทินจาก ต้นกก คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมา คือ ไพพญ่า คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ เชือก คิดเป็นร้อยละ 13.0 และกะลามะพร้าว คิดเป็นร้อยละ 11.0 และกระดาษสา คิดเป็นร้อยละ 6.0

3) ข้อมูลเกี่ยวข้องกับ รูปแบบ ของสินค้าของที่ระลึกที่สอดคล้องกับความต้องการผู้ตอบแบบสอบถาม 4 จังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ควรมีการพัฒนารูปแบบของที่ระลึกให้มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่น สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ทำจากวัสดุ/อุปกรณ์ที่หาง่ายในท้องถิ่นนั้นๆ มีความสอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น รวมทั้งมีรูปลักษณ์แปลกใหม่/ไม่ซ้ำแบบใครตามลำดับ

4) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นกับแนวทางการพัฒนาสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 จังหวัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการพัฒนารูปแบบสินค้า คุณภาพสินค้าเพิ่มขึ้นและรูปแบบสินค้าให้หลากหลาย และนำภาพบุคคลสำคัญในจังหวัด เช่น เกจิอาจารย์ มาใช้ผลิตของที่ระลึก

4.4 การมีส่วนร่วมและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.4.1 อุทยานแห่งชาติภูผาทิพย์ จังหวัดมุกดาหาร

ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติภูผาทิพย์ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 21 ปี เดินทางมาจากมุกดาหารมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา ร้อยเอ็ด และขอนแก่น ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นนักเรียน/นักศึกษา รองลงมา ได้แก่ รับราชการ พนักงานเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกร และรับจ้างทั่วไป มีรายได้ไม่น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด มีระยะเดินทางน้อยกว่า 100 กิโลเมตรมากที่สุด พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทางมาอุทยาน รองลงมา ได้แก่ ใช้รถยนต์เช่าเหมา/รับจ้าง จักรยานยนต์ และรถโดยสารประจำทาง

ด้านค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ส่วนใหญ่ใช้น้อยกว่า 200 บาท/คน/วัน จ่ายค่าพาหนะเป็นเงินน้อยกว่า 400 บาท/คน/วัน ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น फिल्म ของที่ระลึก ฯลฯ เป็นเงินน้อยกว่า 300 บาท/คน/วัน

วัตถุประสงค์ของการมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ เพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ทักษะศึกษา/เข้าค่ายพักแรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับการแนะนำให้มาเที่ยวอุทยานแห่งชาติจากเพื่อน/ญาติพี่น้อง ลักษณะการมาเที่ยวส่วนใหญ่พักที่บ้านพักของทางอุทยาน มากที่สุด

กิจกรรมนันทนาการที่ทำ ระหว่างมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติ คือการเดินเล่นชมธรรมชาติมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ พักผ่อนรับประทานอาหาร ศึกษาระบบนิเวศของป่า เล่นน้ำตก ชมร่องรอยประวัติศาสตร์ และดูพระอาทิตย์ โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่ากลุ่มหินสวยงาม และความเป็นธรรมชาติ รองลงมาได้แก่ พาคครอบครัวและเพื่อนมาเที่ยวอีก สนุกสนาน ใกล้บ้าน/เป็นทางผ่าน และการบริการที่ดี แหล่งดึงดูดใจและประทับใจของนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ กลุ่มหินหินเทิบและลานมูจรินทร์ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ น้ำตกวังเดือนห้า น้ำตกถ้ำพระ และผาอุสุมและส่วนใหญ่จะระบุว่าจะกลับมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติอีก

ด้านความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยวกับประเด็นคำถามจำนวน 16 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. การเข้าถึงอุทยาน สภาพเส้นทาง และระยะทางการเข้าถึงจากตัวจังหวัดถึงอุทยานฯ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
2. การบริการข้อมูล การประชาสัมพันธ์ รายละเอียดการเดินทางและอื่นๆ ละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึงแม้จะไม่เคยไปมาก่อนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตอบว่าพอใจ
3. การบริการข้อมูลภายในอุทยานฯละเอียดชัดเจนเข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึงแม้จะไม่เคยไปมาก่อน ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
4. ป้ายอธิบายความหมายและป้ายสัญลักษณ์ มีความสวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ และเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
5. ที่จอดรถยนต์ สะดวกสบาย กว้างขวาง และพอเพียงส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
6. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สวยงามกลมกลืนธรรมชาติ มีขนาดที่เหมาะสม และการตกแต่งภายในส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
7. ทางเดินเท้า/เส้นทางเดินป่า มีป้ายบอกเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติ และสามารถเดินได้สะดวกปลอดภัย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
8. อาหาร รสชาติ ราคา คุณภาพ และความสะอาดส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

9.ห้องน้ำ-ห้องสุขา ความพอเพียง ความสะอาด และ ความกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

10.ความสะอาดของสถานที่/ถังขยะ ความสะอาด จำนวนของถังขยะ และการจัดวางกลมกลืนกับธรรมชาติส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

11.ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในการมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ตอบว่าพอใจ

12.บ้านพัก ความสะอาดและความสวยงาม การตกแต่งกลมกลืนกับธรรมชาติ การตกแต่งเสริมเพื่อความสวยงาม ส่วนใหญ่ตอบว่าพอใจ ส่วนความสะดวกในการจองบ้านพักส่วนใหญ่ตอบว่า เฉยๆ

13.การบริการของเจ้าหน้าที่ การมีมนุษยสัมพันธ์ การบริการด้านข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่พัก ความสุภาพอ่อนน้อม และความเต็มใจในการให้บริการ ส่วนใหญ่ตอบว่า พอใจ

14.ร้านขายของที่ระลึก การบริการ ราคา ความสวยงามของที่ระลึกส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ ส่วนการใช้วัสดุในการผลิตเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นส่วนใหญ่ ตอบว่า เฉยๆ

15.กิจกรรมนันทนาการ เหมาะสมกับสถานที่ สนุกสนาน และปลอดภัยส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

16.ความสวยงามของธรรมชาติ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก

ข้อมูลของกลุ่มราษฎร องค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนราชการอื่นๆ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพสมรส เป็นผู้อาศัยอยู่ในจังหวัดมุกดาหาร จบการศึกษาระดับประถมศึกษา หรือเทียบเท่ามากที่สุด มีอาชีพเกษตรกร มากที่สุด รองลงมา ได้แก่รับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 4,000 บาท ระยะทางจากจุดเริ่มต้นเดินทางถึงอุทยานแห่งชาติต่ำสุดคือ 1 กิโลเมตร ระยะเดินทางของกลุ่มสูงสุด 19 กิโลเมตร และระยะเดินทางโดยเฉลี่ย คือ 3.87 กิโลเมตร ส่วนใหญ่เคยได้รับการจ้างงานให้ปฏิบัติงานในอุทยานแห่งชาติ

นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยว และพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ศึกษาธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม ประสพการณ์ในการมาอุทยานแห่งชาติแห่งนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เคยมาเที่ยวที่อุทยานแห่งนี้กันแล้ว โดยมีลักษณะการมาเที่ยว แบบมาเช้า เย็นกลับมากที่สุด กิจกรรมที่ทำระหว่างมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือการเล่นชมธรรมชาติมากที่สุด รองลงมา ได้แก่พักผ่อนรับประทานอาหาร ศึกษาระบบนิเวศของป่า เล่นน้ำตก ชมร่องรอยประวัติศาสตร์ และดูนก ส่วนใหญ่จะระบุว่า จะกลับมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติอีก โดยให้เหตุผลว่า

ธรรมชาติสวยงาม และอากาศดี รองลงมาได้แก่ ใกล้เคียงบ้าน และหากมีโอกาส แหล่งดึงดูดและประทับใจที่อุทยานแห่งชาติแห่งนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่า ทิวทัศน์ธรรมชาติสวยงามและบรรยากาศดีมากที่สุด

ด้านความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติ

1. การเข้าถึงอุทยาน สภาพเส้นทาง ระยะทางการเข้าถึงจากตัวจังหวัดถึงอุทยานฯ ส่วนใหญ่ตอบว่า พอใจ
2. การบริการข้อมูล การประชาสัมพันธ์ รายละเอียดการเดินทาง รายละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึง แม้จะไม่เคยไปมาก่อน ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
3. การบริการข้อมูลภายในอุทยานฯ รายละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึง แม้จะไม่เคยไปมาก่อน ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
4. ป้ายอธิบายความหมายและป้ายสัญลักษณ์ สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ เห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
5. ที่จอดรถยนต์ สะดวกสบาย กว้างขวาง และพอเพียงส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
6. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สวยงามกลมกลืนธรรมชาติ ขนาด และการตกแต่งภายในส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
7. ทางเดินเท้า/เส้นทางเดินป่า มีป้ายบอกเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติ และสามารถเดินได้สะดวกปลอดภัย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
8. อาหาร รสชาติ ราคา คุณภาพ และความสะอาด ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
9. ห้องน้ำ-ห้องสุขา ความพอเพียง ความสะอาด และความกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
10. ความสะอาดของสถานที่/ถังขยะ ความสะอาด จำนวนของถังขยะ และการจัดวางกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
11. ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินในการมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
12. บ้านพัก ความสะอาดและความสวยงาม การตกแต่งกลมกลืนกับธรรมชาติ การตกแต่งเสริมเพื่อความสวยงาม และความสะดวกในการจองบ้านพัก ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
13. การบริการของเจ้าหน้าที่ การมีมนุษยสัมพันธ์ การบริการด้านข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่พัก ความสุภาพอ่อนน้อม และความเต็มใจในการให้บริการ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

14.ร้านขายของที่ระลึก การบริการ ราคา ความสวยงามของที่ระลึก และการใช้วัสดุในการผลิตเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

15.กิจกรรมนันทนาการ เหมาะสมกับสถานที่ สนุกสนาน และความปลอดภัยส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

16.ความสวยงามของธรรมชาติ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก

1) การใช้ประโยชน์จากพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ก่อนการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เนื่องจากพื้นที่เป็นป่าไม้ จึงมีการใช้ประโยชน์โดยการเก็บหาของป่า เป็นแหล่งอาหารตามฤดูกาล เช่น เห็ด หน่อไม้ ซึ่งจะมีในช่วงฤดูฝน ประมาณเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคมของทุกปี นอกจากนี้ยังมีสัตว์ป่าที่สามารถล่าได้อย่างเสรีตลอดปี ของป่าที่หาได้ส่วนใหญ่นำมาบริโภคในครัวเรือน ไม่ได้นำไปขาย ชาวบ้านมีการตัดไม้ เพื่อนำมาสร้างบ้านเรือน เผาถ่านเพื่อใช้เอง ฤดูทำนา พื้นที่ส่วนใหญ่ต้องใช้ปลูกข้าว ไม่มีพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ ชาวบ้าน สามารถนำวัวควายไปปล่อยไว้บนภูเป็นเวลาหลายวันเมื่อทำนาเสร็จจึงไปนำกลับลงมา เมื่อประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ ทำให้การคมนาคมสะดวก การหาของป่ามีบางอย่างที่ยังหาได้ เช่น เก็บเห็ดเก็บหน่อไม้ ส่วนการล่าสัตว์ไม่สามารถล่าสัตว์ได้เหมือนเมื่อก่อน วัว ควายก็ไม่สามารถนำมาเลี้ยงในพื้นที่อุทยานได้ ที่ดินทำกินที่เคยทำไร่เลื่อนลอยบนภูก็ไม่สามารถทำได้ ทำให้ชาวบ้านรู้สึกสูญเสียที่ดินทำกินบางส่วน ส่วนที่ดินทำกินที่ติดพื้นที่อุทยานปัจจุบันสามารถทำกินได้ แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน

2) ผลกระทบด้านผลกระทบด้านบวกและลบของการการมีอุทยานแห่งชาติ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด / ในพื้นที่

ผลกระทบด้านบวก แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้คือ

1. จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเพิ่มขึ้น มีความเจริญมากขึ้น ถนนก็ดีขึ้น เดินทางสะดวกขึ้น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวของคนในพื้นที่พาลูกหลานมาเที่ยว ญาติพี่น้องมาจากที่อื่น และนักท่องเที่ยวที่มาจากที่อื่น นอกจากนี้สร้างความภาคภูมิใจในชื่อเสียงของอุทยาน ซึ่งเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เป็นการประชาสัมพันธ์ให้คนรู้จักว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวสวยงาม

2. สร้างอาชีพสร้างรายได้ ชาวบ้านที่เป็นพ่อค้า แม่ค้า โดยเฉพาะงานจักรสานตะกร้า พลาสติกที่เป็นสินค้าหลักๆ ที่ขายในอุทยาน เมื่อมีคนมาท่องเที่ยวมากขึ้นรายได้ก็มากขึ้น

การสร้างงานให้กับคนในพื้นที่เนื่องจากทางอุทยาน ต้องจ้างคนงาน ทำให้คนในพื้นที่มีงานทำ เช่น เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด เจ้าหน้าที่รักษาป่า และไฟฟ้าเป็นต้น

3. แหล่งเรียนรู้ด้านการศึกษา มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้าน เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ก็เพิ่มขึ้นเพราะคนรักษาและไม่ตัดไม้

ผลกระทบด้านลบ คือทำให้การดำรงชีวิตในเรื่องการทำมาหากินเปลี่ยนไป ในอดีตประชาชนสามารถหาของป่าล่าสัตว์ได้โดยเสรี แต่หลังจากได้ประกาศเป็นอุทยานก็ห้ามการล่าสัตว์ ส่งผลให้ชาวบ้านไม่สามารถล่าสัตว์ป่าได้อีก

ด้านที่ดินทำกินที่เคยทำไร่เลื่อนลอยบนภูก็ไม่สามารถทำได้ ทำให้ชาวบ้านรู้สึกท้อเสียดที่ดินทำกินบางส่วน ส่วนที่ดินทำกินที่ติดพื้นที่อุทยานปัจจุบันสามารถทำกินได้ แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินที่เคยทำไร่เลื่อนลอยบนภูก็ไม่สามารถทำได้ ดันไม้ที่เคยตัดมาใช้ประโยชน์ก็ไม่สามารถตัดได้ ชาวบ้านคิดจะปลูกไม้ไว้ใช้เองตามไร่นา แต่ก็ไม่สามารถตัดได้ เนื่องจากบางส่วนเป็นพื้นที่รับผิดชอบของอุทยาน

3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา / ปรับปรุงอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติภูผาทิพย์ ด้านประชาชนในพื้นที่ ก็ได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางอุทยานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น ไม่ตัดไม้ในเขตหวงห้ามไม่ล่าสัตว์ในเขตหวงห้าม และเมื่อมีการปลูกป่าหากขอความร่วมมือชาวบ้านก็จะร่วมแรงร่วมใจกันไปปลูกป่า โดยเฉพาะในวันสำคัญต่างๆ ส่วนผู้นำก็ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้มีชาวบ้านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การอนุรักษ์ ไฟไหม้ป่าและทุกๆเรื่อง เริ่มจากการทำแผนร่วมกันทั้งเจ้าหน้าที่อุทยาน

4.4.2 อุทยานแห่งชาติภูพาน จ.สกลนคร

ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติภูพาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุต่ำกว่า 21 ปี เดินทางมาจากสกลนครมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ นครพนม มหาสารคาม ขอนแก่น กาฬสินธุ์และร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นนักเรียน/นักศึกษา รองลงมา ได้แก่ รับราชการ รับจ้างทั่วไป เกษตรกร พนักงานรัฐวิสาหกิจ พ่อค้า นักธุรกิจ และแม่บ้าน มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด พาหนะที่ใช้ในการเดินทางส่วนใหญ่ใช้รถยนต์เช่าเหมาเป็นพาหนะในการเดินทางมาอุทยาน รองลงมา ได้แก่ ใช้รถยนต์ส่วนตัว และรถโดยสารประจำทาง

ด้านค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานแห่งชาติภูพาน ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ส่วนใหญ่ใช้น้อยกว่า 200 บาท/คน/วัน จ่ายค่าพาหนะเป็นเงินน้อยกว่า 400 บาท/คน/วัน ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น พิล์มของที่ระลึก ฯลฯ เป็นเงินน้อยกว่า 300 บาท/คน/วัน

วัตถุประสงค์ของการมายังอุทยานแห่งชาติภูพานเพื่อทัศนศึกษา/เข้าค่ายพักแรม มากที่สุด รองลงมาได้แก่ศึกษาธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับการแนะนำให้มา

เที่ยวอุทยานแห่งชาติจากจากเหตุผลอื่นๆ มากที่สุด ลักษณะการมาเที่ยวส่วนใหญ่จะพักค้างคืน โดยพักบ้านพักของอุทยานแห่งชาติ มากที่สุด

กิจกรรมนันทนาการที่ทำ ระหว่างมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติ คือ การศึกษาระบบนิเวศของป่า มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ได้แก่ เดินเล่นชมธรรมชาติ พักผ่อนรับประทานอาหาร ดูพระอาทิตย์ ชม ร่องรอยของประวัติศาสตร์ และเล่นน้ำตก โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าธรรมชาติสวยงาม อากาศดี แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ รองลงมาได้แก่ กิจกรรมมากมาย/สนุกสนาน เที่ยวยังไม่ทั่วถึง/ถ้ามีโอกาส การบริการที่ประทับใจ และพาครอบครัว/เพื่อนมาเที่ยวอีก แหล่งดึงดูดใจและประทับใจของนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ แหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ กิจกรรมท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และการบริการที่น่าประทับใจตามลำดับ และส่วนใหญ่จะระบุว่า จะกลับมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติอีก

ด้านความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยว กับประเด็นคำถามจำนวน 16 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. การเข้าถึงอุทยาน สภาพเส้นทาง และระยะทางการเข้าถึงจากตัวจังหวัดถึงอุทยานฯ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
2. การบริการข้อมูล การประชาสัมพันธ์ รายละเอียดการเดินทางและอื่นๆ ละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึงแม้จะไม่เคยไปมาก่อน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
3. การบริการข้อมูลภายในอุทยานฯ ละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึงแม้จะไม่เคยไปมาก่อนส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
4. ป้ายอธิบายความหมายและป้ายสัญลักษณ์ มีความสวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ และเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
5. ที่จอดรถยนต์ สะดวกสบาย กว้างขวาง และพอเพียงส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
6. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สวยงามกลมกลืนธรรมชาติ มีขนาดที่เหมาะสม และการตกแต่งภายในส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
7. ทางเดินเท้า/เส้นทางเดินป่า มีป้ายบอกเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่ายและสามารถเดินได้สะดวกปลอดภัยส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ และกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก
8. อาหาร รสชาติ ราคา คุณภาพ และความสะอาดส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
9. ห้องน้ำ-ห้องสุขา ความพอเพียง ความสะอาดส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ ส่วนความกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก
10. ความสะอาดของสถานที่/ถังขยะ ความสะอาด จำนวนของถังขยะ และการจัดวางกลมกลืนกับธรรมชาติส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

11.ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในการมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ตอบว่าพอใจ

12.บ้านพัก ความสะอาดและความสวยงาม การตกแต่งเสริมเพื่อความสวยงาม และความสะดวกในการจองบ้านพักส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ ส่วนการตกแต่งกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก

13.การบริการของเจ้าหน้าที่ การมีมนุษยสัมพันธ์ การบริการด้านข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่พัก ความสุภาพอ่อนน้อม และความเต็มใจในการให้บริการ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก

14.ร้านขายของที่ระลึก การบริการ ราคา ความสวยงามของที่ระลึก และการใช้วัสดุในการผลิตเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

15.กิจกรรมนันทนาการ เหมาะสมกับสถานที่ สนุกสนาน และปลอดภัยส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

16.ความสวยงามของธรรมชาติ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก

ข้อมูลของกลุ่มราษฎร องค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนราชการอื่นๆ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูพาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุต่ำกว่า 21 ปี สถานภาพสมรส เป็นผู้อาศัยอยู่ในจังหวัดสกลนครมากที่สุด จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ มากที่สุด มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มากที่สุด มีรายได้ไม่น้อยกว่า 4,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด ระยะทางจากจุดเริ่มต้นเดินทางถึงอุทยานแห่งชาติ ต่ำสุดคือ 1 กิโลเมตร ระยะเดินทางของกลุ่มสูงสุด 700 กิโลเมตร และระยะเดินทางโดยเฉลี่ย คือ 12.81 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการจ้างงานให้ปฏิบัติงานในอุทยานแห่งชาติ

นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยว และพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ทักษะศึกษา/เข้าค่ายพักแรม ประสบการณ์ในการมาอุทยานแห่งชาติแห่งนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เคยมาเที่ยวที่อุทยานแห่งนี้กันแล้ว โดยมีลักษณะการมาเที่ยว แบบมาเช้า เย็นกลับมากที่สุด กิจกรรมที่ทำระหว่างมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือการเล่นชมธรรมชาติมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ศึกษาระบบนิเวศของป่า ดูพระอาทิตย์ เล่นน้ำตก ชมร่องรอยของประวัติศาสตร์ และเที่ยวชมโบราณสถาน ส่วนใหญ่จะระบุว่า จะกลับมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติอีก โดยให้เหตุผลว่าธรรมชาติสวยงาม อากาศดี เหมาะในการพักผ่อน รองลงมาได้แก่ ใกล้บ้าน /ถ้ามีโอกาส กิจกรรมท่องเที่ยว/ สนุกสนาน และการบริการที่ดี แหล่งดึงดูดและประทับใจที่มาอุทยานแห่งชาติแห่งนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่าคือ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ (ถ้าเสริม น้ำตกคำหอม ผานางเมิน ผาเสวย น้ำตกปรีชาสุขันต์ พระตำหนักภูพาน ทางฝิผ่าน ลานสาวเอ้ และค่ายเขาวงกต)

ด้านความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติ

1. การเข้าถึงอุทยาน สภาพเส้นทาง ระยะทางการเข้าถึงจากตัวจังหวัดถึงอุทยานฯ ส่วนใหญ่
ตอบว่า พอใจ
2. การบริการข้อมูล การประชาสัมพันธ์ รายละเอียดการเดินทาง รายละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย
สามารถเดินทางไปถึง แม้จะไม่เคยไปมาก่อน ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
3. การบริการข้อมูลภายในอุทยานฯ รายละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึง แม้จะ
ไม่เคยไปมาก่อน ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
4. ป้ายอธิบายความหมายและป้ายสัญลักษณ์ สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ เห็นได้ชัดเจน
เข้าใจง่าย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
5. ที่จอดรถยนต์ สะดวกสบาย กว้างขวาง และพอเพียงส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
6. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สวยงามกลมกลืนธรรมชาติ ขนาด และการตกแต่งภายในส่วน
ใหญ่ ตอบว่า พอใจ
7. ทางเดินเท้า/เส้นทางเดินป่า มีป้ายบอกเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติ
และสามารถเดินได้สะดวกปลอดภัย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
8. อาหาร รสชาติ ราคา คุณภาพ และความสะอาด ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
9. ห้องน้ำ-ห้องสุขา ความพอเพียง ความสะอาด และความกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่
ตอบว่า พอใจ
10. ความสะอาดของสถานที่/ถังขยะ ความสะอาด จำนวนของถังขยะ และการจัดวาง
กลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
11. ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินในการมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
12. บ้านพัก ความสะอาดและความสวยงาม การตกแต่งกลมกลืนกับธรรมชาติ การตกแต่ง
เสริมเพื่อความสวยงาม และความสะดวกในการจองบ้านพัก ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
13. การบริการของเจ้าหน้าที่ การมีมนุษยสัมพันธ์ การบริการด้านข้อมูล รายละเอียด
เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่พัก ความสุภาพอ่อนน้อม และความเต็มใจในการให้บริการ ส่วนใหญ่
ตอบว่า พอใจ
14. ร้านขายของที่ระลึก การบริการ ราคา ความสวยงามของที่ระลึก และการใช้วัสดุในการ
ผลิตเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
15. กิจกรรมนันทนาการ เหมาะสมกับสถานที่ สนุกสนาน และความปลอดภัยส่วนใหญ่
ตอบว่า พอใจ

16.ความสวยงามของธรรมชาติ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

1) การใช้ประโยชน์จากพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติภูพาน การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ก่อนการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ มีการใช้ประโยชน์โดยการเก็บหาของป่า เป็นแหล่งอาหารที่หาได้ตลอดปี โดยเฉพาะช่วงฤดูฝนสามารถล่าสัตว์ได้อย่างเสรีตลอดปี ส่วนใหญ่ของป่าและสัตว์นำมาบริโภคในครัวเรือน ไม่ได้นำไปขาย ชาวบ้านมีการตัดไม้ เพื่อนำมาสร้างบ้านเรือน เผาถ่านและทำเป็นฟืนเพื่อใช้เอง การใช้ประโยชน์จากที่ดิน มีการจับจองที่ดินทำกินเพื่อการทำนา นอกจากนี้ยังสามารถนำสัตว์เข้ามาเลี้ยงในพื้นที่อุทยานได้ หลังการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ มีการหาของป่าบางอย่างที่ยังหาได้ เช่น เก็บเห็ด เก็บหน่อไม้ หากบ และไข่มดแดงได้ ชาวบ้านไม่สามารถล่าสัตว์ได้เหมือนเมื่อก่อน และชาวบ้านสามารถนำสัตว์มาเลี้ยงในพื้นที่อุทยานได้ นอกจากนี้ที่ดินทำกินที่ติดพื้นที่อุทยานปัจจุบันสามารถทำกินได้ แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ส่วนการตัดไม้มีน้อยลงเนื่องจากหลังประกาศเป็นอุทยานมีการห้ามตัดไม้

2) ผลกระทบด้านผลกระทบด้านบวกและลบของการการมีอุทยานแห่งชาติ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด / ในพื้นที่

ผลกระทบด้านบวก แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้คือ

1. จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยว ทำให้มีคนรู้จักแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น เป็นความภูมิใจของประชาชน และสัญลักษณ์ที่สำคัญของจังหวัด

2. การสร้างงานสร้างรายได้ ให้กับคนในพื้นที่เนื่องจากทางอุทยาน ต้องจ้างแรงงาน ทำให้คนในพื้นที่มีงานทำนอกฤดูกาลทำนา โดยเฉพาะตำแหน่งเจ้าหน้าที่ควบคุมไฟป่า นอกจากนี้ยังสร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน จากการขายของป่า ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

3. แหล่งอาหารทางธรรมชาติ ชาวบ้านหาของป่าที่หาได้มากในช่วงฤดูฝน เช่น หน่อไม้ หวาย ผักหวาน ไข่มดแดง ส่วนของป่าที่มีตลอดทั้งปีคือ ยางไม้ ที่นำมาทำเป็นเชื้อไฟ ส่วนใหญ่นำมาใช้ในเองในครัวเรือน บางคนหาขายไม้ไปขาย

4. ความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ป่าไม้ยังคงสภาพที่ดีมาก ๆ มีความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ดี ในส่วนของการจับกุมชาวบ้านที่บุกรุกและตัดไม้ นอกจากนี้ยังมีการปลูกต้นไม้ในแนวกันพื้นที่อุทยาน ทำให้ต้นไม้เพิ่มขึ้น เมื่อป่าสมบูรณ์ เห็ดป่า กบ เขียด อึ่ง มีเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีแหล่งอาหารเพิ่มมากขึ้น ฝนก็ตกดีเพราะป่าเยอะ อากาศบริเวณอุทยานก็ดีตามไปด้วย หนองน้ำก็ไม่แห้ง สามารถเป็นแหล่งน้ำให้วัว ควายดื่มกินได้

5. แหล่งเรียนรู้ด้านการศึกษา ชาวบ้านยังมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ อีกทั้งยัง เข้าใจในประโยชน์ของป่า เนื่องจากได้รับการอบรมจากเจ้าหน้าที่ของอุทยาน

ผลกระทบด้านลบ คือทำให้การดำรงชีวิตในเรื่องการทำมาหากินเปลี่ยนไป ในอดีตประชาชนสามารถหาของป่าล่าสัตว์ได้โดยเสรี แต่หลังจากได้ประกาศเป็นอุทยานก็ห้ามการล่าสัตว์ ส่งผลให้ชาวบ้านไม่สามารถล่าสัตว์ป่าได้อีก บางคนที่มีอาชีพล่าสัตว์ป่าไปขายก็ไม่สามารถทำได้ ส่วนที่ดินทำกินที่ติดพื้นที่อุทยานปัจจุบันสามารถทำกินได้ แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ และไม่สามารถแสวงจบบางง้อที่ดินทำกินเพิ่มขึ้นได้อย่างเปิดเผยเหมือนในอดีต ทำให้เกิดปัญหาที่ดินทำกินไม่เพียงพอเนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นทุกวัน ประกอบกับพื้นที่อุทยานไม่มีอาณาเขตชัดเจนทำให้ชาวที่มีที่ดินติดกับพื้นที่อุทยานแสวงจบบางง้อที่ดินทำกินเพิ่มเติม ทำให้เกิดข้อขัดแย้งกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับชาวบ้าน ต้นไม้ในป่าที่เคยตัดมาใช้ประโยชน์ก็ไม่สามารถตัดได้ แต่ก็ยังมีบางคนที่ยังลักลอบตัดไม้อยู่ไม้ที่ตัดส่วนใหญ่จะนำมาใช้เอง นอกจากนี้ยังมีหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยาน ซึ่งไม่สามารถ มีสาธารณูปโภคได้ เช่น ไฟฟ้า ประปา หรือ ถนน

3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา / ปรับปรุงอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติภูพาน ทางอุทยานแห่งชาติเป็นแกนนำในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง และประสานงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และควรมีเวทีเปิดรับความคิดเห็นของชาวบ้านก่อนจะมีการออกกฎต่างๆ ด้านกฎหมาย และควรชี้แจงให้ชาวบ้านทำความเข้าใจ

ด้านประชาชนในพื้นที่ ก็ได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของทางอุทยาน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

4.4.3 อุทยานแห่งชาติภูเก้า

นักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติภูเก้า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีอายุต่ำกว่า 21 ปี เดินทางมาจากขอนแก่นมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ หนองบัวลำภู เลยอุดรธานี และหนองคาย ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นนักเรียน/นักศึกษา รองลงมา ได้แก่ รับจ้างทั่วไป รับราชการ เกษตรกร แม่บ้าน/พ่อบ้าน พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานเอกชน มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด มีระยะเดินทางน้อยกว่า 100 กิโลเมตร มากที่สุด พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทางมาอุทยาน รองลงมา ได้แก่ ใช้จักรยานยนต์ รถยนต์เช่าเหมา/รับจ้าง และรถโดยสารประจำทาง

ด้านค่าใช้จ่ายในการเที่ยวอุทยานแห่งชาติภูเก้า ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ส่วนใหญ่ใช้น้อยกว่า 200 บาท/คน/วัน จ่ายค่าพาหนะเป็นเงินน้อยกว่า 400 บาท/คน/วัน ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น พิล์มของที่ระลึก ฯลฯ เป็นเงินน้อยกว่า 300 บาท/คน/วัน

วัตถุประสงค์ของการมายังอุทยานแห่งชาติภูเก้า เพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อบรม/สัมมนา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับการแนะนำให้มาเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

ด้วยการมาเอง ลักษณะการมาเที่ยวส่วนใหญ่มาแบบเช้า เย็นกลับ ซึ่งถ้ามีการพักจะพักที่บ้านพักของทางอุทยาน มากที่สุด

กิจกรรมนันทนาการที่ทำ ระหว่างมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติ คือพักผ่อนรับประทานอาหารมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเดินเล่นชมธรรมชาติ ดูพระอาทิตย์ ศึกษาระบบนิเวศของป่า เล่นน้ำตก เที่ยวชมโบราณสถานและ ดูนก โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าชอบธรรมชาติ และบรรยากาศดี รองลงมาได้แก่กลับบ้าน กิจกรรมสนุกสนาน และการบริการที่ดี แหล่งดึงดูดใจและประทับใจของนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ จุดชมวิว ทิวทัศน์ธรรมชาติ เขื่อน แหล่งตกปลา และส่วนใหญ่จะระบุว่า จะกลับมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติอีก

ด้านความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติของนักท่องเที่ยว กับประเด็นคำถามจำนวน 16 ด้าน สรุปได้ดังนี้

- 1.การเข้าถึงอุทยาน สภาพเส้นทาง และระยะทางการเข้าถึงจากตัวจังหวัดถึงอุทยานฯ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
2. การบริการข้อมูล การประชาสัมพันธ์ รายละเอียดการเดินทางและอื่นๆ ละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึงแม้จะไม่เคยไปมาก่อนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตอบว่าพอใจ
- 3.การบริการข้อมูลภายในอุทยานฯละเอียดชัดเจนเข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึงแม้จะไม่เคยไปมาก่อน ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
- 4.ป้ายอธิบายความหมายและป้ายสัญลักษณ์ มีความสวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ และเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
- 5.ที่จอดรถยนต์ สะดวกสบาย กว้างขวาง และพอเพียงส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
6. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สวยงามกลมกลืนธรรมชาติ มีขนาดที่เหมาะสม และการตกแต่งภายในส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
- 7.ทางเดินเท้า/เส้นทางเดินป่า มีป้ายบอกเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติ และสามารถเดินได้สะดวกปลอดภัย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
- 8.อาหาร รสชาติ ราคา คุณภาพ และความสะอาดส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
- 9.ห้องน้ำ-ห้องสุขา ความพอเพียง ความสะอาด และ ความกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
- 10.ความสะอาดของสถานที่/ถังขยะ ความสะอาด จำนวนของถังขยะ และการจัดวางกลมกลืนกับธรรมชาติส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ
- 11.ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในการมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

12.บ้านพัก ความสะอาดและความสวยงาม การตกแต่งกลมกลืนกับธรรมชาติ การตกแต่งเสริมเพื่อความสวยงาม และความสะดวกในการจองบ้านพักส่วนใหญ่ตอบว่า พอใจ

13.การบริการของเจ้าหน้าที่ การมีมนุษยสัมพันธ์ การบริการด้านข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่พัก ความสุภาพอ่อนน้อม และความเต็มใจในการให้บริการ ส่วนใหญ่ตอบว่า พอใจ

14.ร้านขายของที่ระลึก การบริการ ราคา ความสวยงามของที่ระลึกส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ ส่วนการใช้วัสดุในการผลิตเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นส่วนใหญ่ ตอบว่า เฉยๆ

15.กิจกรรมนันทนาการ เหมาะสมกับสถานที่ สนุกสนาน และปลอดภัยส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

16. ความสวยงามของธรรมชาติ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก

ข้อมูลของกลุ่มราษฎร องค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนราชการอื่นๆ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูเก้า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพสมรส เป็นผู้อยู่อาศัยอยู่ในจังหวัดหนองบัวลำภู จบการศึกษาระดับประถมศึกษา หรือเทียบเท่า มากที่สุด กลุ่มอาชีพไม่ได้ทำงาน/ว่าง มากที่สุด มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 4,000 บาท ระยะทางจากจุดเริ่มต้นเดินทางถึงอุทยานแห่งชาติ ต่ำสุดคือ 1 กิโลเมตร ระยะเดินทางของกลุ่มสูงสุด 8 กิโลเมตร และระยะเดินทางโดยเฉลี่ย คือ 5.12 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการจ้างงานให้ปฏิบัติงานในอุทยานแห่งชาติ

นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยว และพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ แวะมาเพราะเป็นทางผ่าน ประสบการณ์ในการมาอุทยานแห่งชาติแห่งนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เคยมาเที่ยวที่อุทยานแห่งนี้กันแล้ว โดยมีลักษณะการมาเที่ยว แบบมาเช้า เย็นกลับมากที่สุด กิจกรรมที่ทำระหว่างมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือพักผ่อนรับประทานอาหาร มากที่สุด ส่วนใหญ่จะระบุว่า จะกลับมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติอีก โดยให้เหตุผลว่าธรรมชาติสวยงาม และบรรยากาศดี แหล่งดึงดูดและประทับใจที่มาอุทยานแห่งชาติแห่งนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่า จดชมวิว บรรยากาศดี มากที่สุด

ด้านความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติ

1. การเข้าถึงอุทยาน สภาพเส้นทาง ระยะทางการเข้าถึงจากตัวจังหวัดถึงอุทยานฯ ส่วนใหญ่ตอบว่า พอใจ

2. การบริการข้อมูล การประชาสัมพันธ์ รายละเอียดการเดินทาง รายละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึง แม้จะไม่เคยไปมาก่อน ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

3. การบริการข้อมูลภายในอุทยานฯ รายละเอียดชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถเดินทางไปถึง แม้จะไม่เคยไปมาก่อน ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

4. ป้ายอธิบายความหมายและป้ายสัญลักษณ์ สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ เห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

5. ที่จอดรถยนต์ สะดวกสบาย กว้างขวาง และพอเพียงส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

6. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สวยงามกลมกลืนธรรมชาติ ขนาด และการตกแต่งภายในส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

7. ทางเดินเท้า/เส้นทางเดินป่า มีป้ายบอกเห็นได้ชัดเจน เข้าใจง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติ และสามารถเดินได้สะดวกปลอดภัย ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

8. อาหาร รสชาติ ราคา คุณภาพ และความสะอาด ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

9. ห้องน้ำ-ห้องสุขา ความพอเพียง ความสะอาด และความกลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

10. ความสะอาดของสถานที่/ถังขยะ ความสะอาด จำนวนของถังขยะ และการจัดวาง กลมกลืนกับธรรมชาติ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

11. ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินในการมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

12. บ้านพัก ความสะอาดและความสวยงาม การตกแต่งกลมกลืนกับธรรมชาติ การตกแต่งเสริมเพื่อความสวยงาม และความสะดวกในการจองบ้านพัก ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

13. การบริการของเจ้าหน้าที่ การมีมนุษยสัมพันธ์ การบริการด้านข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่พัก ความสุภาพอ่อนน้อม และความเต็มใจในการให้บริการ ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก

14. ร้านขายของที่ระลึก การบริการ ราคา ความสวยงามของที่ระลึก และการใช้วัสดุในการผลิตเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจ

15. กิจกรรมนันทนาการ เหมาะสมกับสถานที่ ส่วนใหญ่ตอบว่า พอใจ ส่วนสนุกสนาน และความปลอดภัยส่วนใหญ่ ตอบว่า เฉยๆ

16. ความสวยงามของธรรมชาติ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ตอบว่า พอใจมาก

1) การใช้ประโยชน์จากพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติภูเก้า ก่อนการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เนื่องจากพื้นที่เป็นป่าไม้ และเขื่อน จึงมีการใช้ประโยชน์โดยการเก็บหาของป่า เช่น เห็ด หน่อไม้ ซึ่งจะมีในช่วงฤดูฝน ประมาณเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคมของทุกปี นอกจากนี้ยังมีสัตว์ป่าที่สามารถล่าได้ตลอดปี ของป่าที่หาได้ส่วนใหญ่นำมาบริโภคในครัวเรือน มีการขายบ้างหากเพื่อนบ้านมาขอซื้อ บางครั้งมีการนำของป่าไปแลกเปลี่ยนกับเพื่อนบ้าน หรือหมู่บ้านใกล้เคียง อดีตนอกจากการหาของป่าแล้ว ยังมีการตัดไม้เพื่อนำมาสร้างบ้านเรือน เผาถ่านเพื่อใช้เองและขายบ้าง และการตัดไม้มาขาย มีการทำไร่เลื่อนลอยบนภู เช่น การปลูกข้าวโพด ถั่ว และแตงโม การใช้ประโยชน์จากเขื่อนในอดีต มีการหาจับสัตว์น้ำเพื่อนำมาบริโภคในครัวเรือน และนำไปแลกข้าวกับหมู่บ้านใกล้เคียง มีการแปรรูปปลาเป็นปลาร้าเพื่อการบริโภค และนำไปแลกข้าว หลังการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ มีการใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา เช่น การเข้าค่ายพักแรม ค่ายลูกเสือ ของเยาวชนและนักเรียน ซึ่งเป็นนักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง หรือติดกับพื้นที่อุทยาน นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของคนในพื้นที่พาลูกหลานมาเที่ยวในวันหยุด ชาวบ้านที่ยึดอาชีพเป็นพ่อค้า แม่ค้าก็ขายของได้เมื่อมีคนมาท่องเที่ยว ปัจจุบันไม่มีการตัดไม้และเผาถ่านเพื่อขาย การห้ามล่าสัตว์ซึ่งมีการปรับและจับ ประกอบกับมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษาและปลูกป่าเพิ่มทำให้มีป่าไม้เพิ่มขึ้น การหาปลาสามารถหาได้ตลอดปี ยกเว้นช่วงฤดูวางไข่ ในหน้าฝน ที่ทางอุทยานจะทำหุ่นลอยเพื่อแสดงอาณาเขตห้ามการจับสัตว์น้ำ โดยหมู่บ้านที่มาใช้ประโยชน์จากหาปลาในเขื่อนคือหมู่บ้านที่ติดกับพื้นที่เขื่อน เช่น หมู่ที่ 4, 5, 6, และหมู่ที่ 10 หมู่บ้านอื่นๆ ที่ไม่ได้ยึดติดริมน้ำก็มาหาปลาเหมือนกัน นอกจากนี้มีกลุ่มแม่บ้านที่ทำแปรรูปปลา และทำเป็นสินค้า OTOP ซึ่งมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป คือ กลุ่มบ้านโคกกลาง บ้านท่าศิลา บ้านท่าลาด และบ้านหนองเรือ มีการรับซื้อปลาจากชาวบ้านที่หาปลามาได้และนำไปแปรรูปเป็น ปลาแห้ง ปลาแดดเดียว ปลาต้ม และหม่ำปลา มีการนำผลิตภัณฑ์ไปออกร้านตามเทศกาลต่างๆที่ภาครัฐจัดขึ้น เช่นงานแสดงสินค้า OTOP และงานไหมซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัดขอนแก่น เป็นต้น

2) ผลกระทบด้านผลกระทบด้านบวกและลบของการการมีอุทยานแห่งชาติ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด / ในพื้นที่

ผลกระทบด้านบวก แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้คือ

1. จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเพิ่มขึ้น มีความเจริญมากขึ้น การคมนาคมสะดวก คนในพื้นที่พาลูกหลานมาเที่ยวในวันหยุด และปัจจุบันมีกิจกรรมท่องเที่ยวการท่องเที่ยว ซึ่งจัดขึ้นโดยเทศบาลโนนสัง

2. **สร้างอาชีพสร้างรายได้** ชาวบ้านที่ยึดอาชีพเป็นพ่อค้า แม่ค้าก็ขายของได้ เมื่อมีคนมาท่องเที่ยวมากขึ้นรายได้ก็มากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างงานให้กับคนในพื้นที่เนื่องจากทางอุทยาน ต้องจ้างคนงาน ทำให้คนในพื้นที่มีงานทำ เช่น เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด เจ้าหน้าที่รักษาป่า และไฟฟ้าเป็นต้น

3. **แหล่งเรียนรู้ด้านการศึกษา** เช่น การเข้าค่ายพักแรม ค่ายลูกเสือ ของเยาวชนและนักเรียน ซึ่งเป็นนักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง หรือติดกับพื้นที่อุทยาน เป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ มีกิจกรรมที่สร้างความรู้ให้คนในชุมชนเป็นสถานที่ฝึกอบรมและให้ความรู้ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ

ผลกระทบด้านลบ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้คือ

1. **ด้านการดำรงชีวิต** ในอดีตประชาชนสามารถล่าสัตว์ได้โดยเสรี แต่หลังจากปี พ.ศ. 2528 ทางอุทยานได้ประกาศเขตห้ามการล่าสัตว์ในเขตอุทยาน ส่งผลให้ชาวบ้านไม่สามารถล่าสัตว์ป่าได้อีก เนื่องจากหลังการประกาศเป็นอุทยานมีข้อห้าม โดยเฉพาะเรื่องการล่าสัตว์ซึ่งมีการปรับและจับ ประกอบกับจำนวนสัตว์ที่ลดลง ทำให้การจับสัตว์ป่าลดลงแต่ก็ยังมีการจับอยู่บ้าง เช่น นก หนู ของป่าที่ยังหาได้ตลอดมา คือ หน่อไม้และเห็ด แต่ก็ลดจำนวนลงมากในปัจจุบัน

2. **ด้านที่ดินทำกิน** ซึ่งชาวบ้านที่มีที่ดินทำกินติดเขตพื้นที่อุทยานรู้สึกว่ามีผลกระทบมากโดยการเกิดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับชาวบ้าน เนื่องจากชาวบ้านที่ทำกินมาเป็นเวลานานมากแล้วก่อนหน้าที่จะมีการประกาศเป็นอุทยานในปี พ.ศ. 2528 ชาวบ้านจึงมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมั่นใจว่าที่ดินทำกินของตนอยู่นอกเขตพื้นที่อุทยาน แต่เมื่อมีการประกาศเป็นเขตอุทยานและมีการปักเขตแดนของอุทยานหลังการประกาศเป็นอุทยาน มีการปักเขตแดนเข้าไปในพื้นที่ทำกินของชาวบ้าน ทำให้ไม่สามารถมีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกินได้ ชาวบ้านจึงรู้สึกไม่พอใจ แต่สามารถทำกินในพื้นที่ได้ ส่วนการทำไร่เลื่อนลอยบนภูเขาไม่สามารถทำได้อีกเลยหลังการประกาศเป็นอุทยาน

3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา / ปรับปรุงอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติภูเก้า ด้านประชาชนในพื้นที่ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของทางอุทยานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดอบรมการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าร่วมโดยกลุ่มเยาวชน และผู้นำชุมชน เมื่อมีการปลูกป่าไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานใดหากขอความร่วมมือชาวบ้านก็จะร่วมแรงร่วมใจกันไปปลูกป่า โดยเฉพาะในวันสำคัญต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะปลูกในวันสำคัญช่วงฤดูฝน นอกจากนี้ยังมีประเพณีบวชป่าที่ชาวบ้านจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการอนุรักษ์ป่า และป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า สร้างจิตสำนึกการรักษป่าแก่ประชาชนในพื้นที่